

Innst. 323 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:127 S (2009–2010)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Hjemdal og Laila Dāvøy om tilbake- trekking av utslippstillatelsen til gasskraftverket på Mongstad

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen trekke tilbake utslippstillatelsen til Mongstad energiverk.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Per Rune Henriksen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Kristin Sund, fra Fremskrittspartiet, Oskar Jarle Grimstad, Henning Skumsvoll og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til at Miljøverndepartementets utslippstillatelse til kraftvarmeverket på Mongstad av oktober 2006 forutsetter at det skal etableres fullskala CO₂-håndtering innen utløpet av 2014 og at investeringsbeslutning skal tas i løpet av 2012. Komiteen konstaterer at regjeringen anser at dette kravet ikke vil bli innfridd.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at fullskala CO₂-håndtering på Mongstad er komplisert og krever nye løsninger på mange områder. Regjeringens ambisiøse målsetting om å realisere fullskala rensing fra 2014 har hele tiden vært krevende. I lys av omfattende gjennomgang av rapporter og utredninger har regjeringen utsatt fremleggelsen av et samlet beslutningsgrunnlag for fangst, transport og lagring av CO₂ fra Mongstad for Stortinget til 2014. Flertallet viser til brev fra statsråd Erik Solheim til komiteen, datert 12. mai 2010, og som er vedlagt, hvor det fremgår at regjeringens ambisjon fortsatt er å få til fullskala CO₂-rensing, og at det derfor ikke er aktuelt å trekke tilbake utslippstillatelsen. Endrede tidsrammer for når fullskala CO₂-rensing er på plass innebærer at det må søkes om endringer i utslippstillatelsen.

Flertallet foreslår derfor at Dokument 8:127 S (2009–2010) ikke bifalles.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er av den oppfatning at utslippstillatelsen snarest bør endres slik at kraftvarmeverket kan driftes på en optimal måte uten CO₂-rensing også etter 2014. Disse medlemmer legger til grunn at regjeringen mener CO₂-rensing ikke er realistisk de nærmeste årene, og mener da at det er miljømessig fornuftig å tillate gasskraftverk å driftes fra Norge fremfor å stenge ned anlegget for å selge gassen til bruk i utlandet. Sistnevnte ville uansett opprettholdt CO₂-utslippene globalt, siden ingen andre land har CO₂-rensing på sin gassbruk, men man ville fått mindre energieffektiv bruk av gassen siden energi blir brukt til å transportere gassen fra Norge. En nedstengelse av anlegget ville også svekket kraftforsyningen på Vestlandet.

Disse medlemmer mener en endring av utslippstillatelsen må få følger for regjeringens krav om CO₂-rensing på andre gasskraftprosjekt, slik at en prinsipiell likebehandling av kommersielle aktører opprettholdes.

Disse medlemmer viser for øvrig til komiteens behandling av Mongstad-prosjektet i forbindelse med revidert statsbudsjett, jf. Prop 125 S (2009–2010) kap. 1833/ 4833.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn støtte at Dokument 8:127 S (2009–2010) ikke bifalles.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at olje- og energiminister Terje Riis-Johansen 1. mai 2010 kunngjorde at regjeringen har besluttet å utsette investeringsbeslutningen for fullskala CO₂-fangst på Mongstad, den såkalte månelandingen, til 2014. Ferdigstilling av fangstanlegget vil etter utsettelsen tidligst være på plass i 2018.

Dette medlem viser til at den opprinnelige tidsplanen ble fastsatt da Statoil fikk konsesjon til bygging av gasskraftverket i 2006. Den innebar at fullskala rensing skulle være på plass innen utløpet av 2014, og at investeringsbeslutning skulle fattes i 2012. Denne tidsplanen ligger til grunn for den bindende gjennomføringsavtalen mellom Statoil og staten v/Olje- og energidepartementet, og er satt som vilkår for utslippstillatelsen gitt av Miljøverndepartementet 12. oktober 2006.

Dette medlem viser til følgende utdrag fra utslippstillatelsen slik den er gjengitt på Miljøverndepartementets nettsider:

«Vilkår

2. Det skal etableres fullskala CO₂-håndtering fra kraftvarmeverket innen utløpet av 2014.
3. Arbeidet med tilrettelegging og iverksettelse av CO₂-fangst fra kraftvarmeverket skal starte umiddelbart etter at utslippstillatelsen er gitt. Realiseringen av fangstanlegget skal foregå parallelt med byggingen av kraftvarmeverket. Første steg CO₂-fangst fra kraftvarmeverket skal settes i drift samtidig med oppstart av kraftvarmeverket. Fra dette tidspunkt skal det fanges minst 100 000 tonn CO₂/år. Fanget CO₂ skal ikke slippes ut i atmosfæren.
4. Det skal innen første kvartal 2009 utarbeides en avtale for gjennomføring av fullskala CO₂-håndtering fra kraftvarmeverket. Basert på erfaringene fra første steg skal det i løpet av 2012 fremlegges for forurensningsmyndigheten en detaljert plan med en løsning for andre steg, etablering av fullskala CO₂-håndtering for kraftvarmeverket. Investeringsbeslutning skal tas i løpet av 2012, hvorefter gjennomføring av prosjektet starter umiddelbart.»

Dette medlem viser til at tidsplanen for fullskala rensing på Mongstad var en svært sentral del av kompromisset som førte til at Statoil fikk konsesjon til å bygge kraftvarmeverket i 2006 uten rensing fra dag én. Gjennomføringsavtalen fra 2006 var i strid med Soria Moria-erklæringen, som ble lagt til grunn for det rød-grønne regjeringssamarbeidet noen få måneder tidligere, og helt på tvers av Sosialistisk Venstrepartis krav om at alle nye gasskraftverk skulle ha rensing fra dag én.

Dette medlem viser til at utslippstillatelsen til Mongstad energiverk ble gitt av Miljøverndepartementet – ikke av Statens forurensningstilsyn – slik tilfellet hadde vært frem til da, blant annet for gasskraftverket på Kårstø. Dette medlem viser til at den svært detaljerte utslippstillatelsen fra Miljøverndepartementet, et departement som Sosialistisk Venstreparti da som nå hadde kontroll over, skulle være Sosialistisk Venstrepartis garanti for at rensing ville komme på plass i tråd med den fastsatte tidsplanen.

Dette medlem viser til miljøvernminister Erik Solheims brev til komiteen av 12. mai 2010, hvor han uttaler følgende:

«Regjeringen ønsker å gjennomføre fullskala CO₂-håndtering på Mongstad, og det er derfor ikke aktuelt å trekke tilbake utslippstillatelsen. Vilkår og frister i en utslippstillatelse etter forurensningsloven kan endres dersom dette anses nødvendig når rammebetingelser og forutsetninger endrer seg. Endrede tidsfrister for når investeringsbeslutningen skal fattes innebærer at det på vanlig måte må søkes om endringer i utslippstillatelsen.»

Dette medlem mener svaret fra miljøvernministeren er en fallitterklæring for arbeidet med å redusere klimagassutslipp i Norge, og undergraver troverdigheten til miljømyndighetene i Norge. Vilkårene i utslippstillatelsen, som skulle sikre fremdriften i arbeidet med fullskala rensing, og som skulle være risikobak speilet dersom partene i avtalen ikke overholdt sine forpliktelser, blir gjort til en pragmatisk fortegnelse over ansvarsforhold som kan endres dersom det skulle oppstå endringer i rammebetingelser eller forutsetninger.

Dette medlem kan ikke se at det foreligger vesentlige endringer i rammebetingelser eller forutsetninger som man ikke var klar over på det tidspunktet gjennomføringsavtalen ble inngått og utslippstillatelsen ble gitt i 2006. Dette medlem mener konsekvent håndheving av utslippstillatelsen i realiteten er det eneste troverdige virkemiddelet regjeringen sitter igjen med for å sikre realisering av fullskala rensing på Mongstad.

Dette medlem fremmer forslag fremsatt i Dokument 8:127 (2009–2010).

Forslag fra mindretall

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Stortinget ber regjeringen trekke tilbake utslipps-tillatelsen til Mongstad energiverk.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:127 S (2009–2010) – representant-forslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Hjemdal og Laila Dåvøy om tilbaketrekking av utslippstillatelsen til gasskraftverket på Mongstad – bifalles ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 3. juni 2010

Erling Sande

leder

Ketil Solvik-Olsen

ordfører

Vedlegg**Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen,
datert 12. mai 2010****Representantforslag 127 S (2009-2010) – forslag
om å trekke tilbake utslippstillatelsen på Mongstad**

Jeg viser til forslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Hjemdal og Laila Dāvøy om å trekke tilbake utslippstillatelsen på Mongstad.

Norge har ambisiøse målsettinger i klimapolitikken. Når det gjelder utslippene i Norge mener regjeringen det er realistisk å ha et mål om at disse utslippene skal reduseres med 15-17 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i forhold til referansebanen slik den er presentert i nasjonalbudsjettet for 2007, når skog er inkludert. For å nå de nasjonale målsettingene må det gjennomføres tiltak og virkemidler for å redusere klimagassutslipp på en rekke samfunnsområder. Det er allerede gjennomført og vil bli gjennomført tiltak i stort omfang. Jeg viser i denne forbindelse til rapporten fra etatsgruppen Klimakur, som har skissert ulike valgmuligheter myndighetene har for å nå målet om nasjonale utslippsreduksjoner i 2020. CO₂-håndtering er her ett av flere mulige tiltak.

Regjeringen ønsker at Norge skal være et foregangsland på fangst og lagring av CO₂, og bidra til teknologiutvikling og reduserte kostnader på sikt. Det har imidlertid ikke vært fanget CO₂ fra eksosgass i stor skala før. Selve fangstteknologien er kjent (jf

Sleipner), men anvendelse på eksosgass fra kraftvarmeverket på Mongstad er ny og har helt andre utfordringer. Dette er nybrottsarbeid i svært stor skala. Det har dessverre vist seg at prosjektet tar noe lenger tid enn forutsatt. Regjeringen mener det er viktig å balansere fremdrift, teknologiutvikling og kostnader på en god måte.

Regjeringen ønsker å gjennomføre fullskala CO₂-håndtering på Mongstad, og det er derfor ikke aktuelt å trekke tilbake utslippstillatelsen. Vilkår og frister i en utslippstillatelse etter forurensningsloven kan endres dersom dette anses nødvendig når rammebetingelser og forutsetninger endrer seg. Endrede tidsfrister for når investeringsbeslutningen skal fattes innebærer at det på vanlig måte må søkes om endringer i utslippstillatelsen.

Samtidig med at tillatelsen for utslipp av CO₂ ble gitt av Miljøverndepartementet i oktober 2006 inngikk staten og Statoil en avtale om håndtering av CO₂ på Mongstad, den såkalte Gjennomføringsavtalen. Gjennomføringsavtalen og utslippstillatelsen må sees i sammenheng. Det følger av Gjennomføringsavtalen at det videre arbeidet med fullskala CO₂-håndtering på Mongstad skal konkretiseres i ytterligere avtaleverk. Arbeidet med dette pågår.